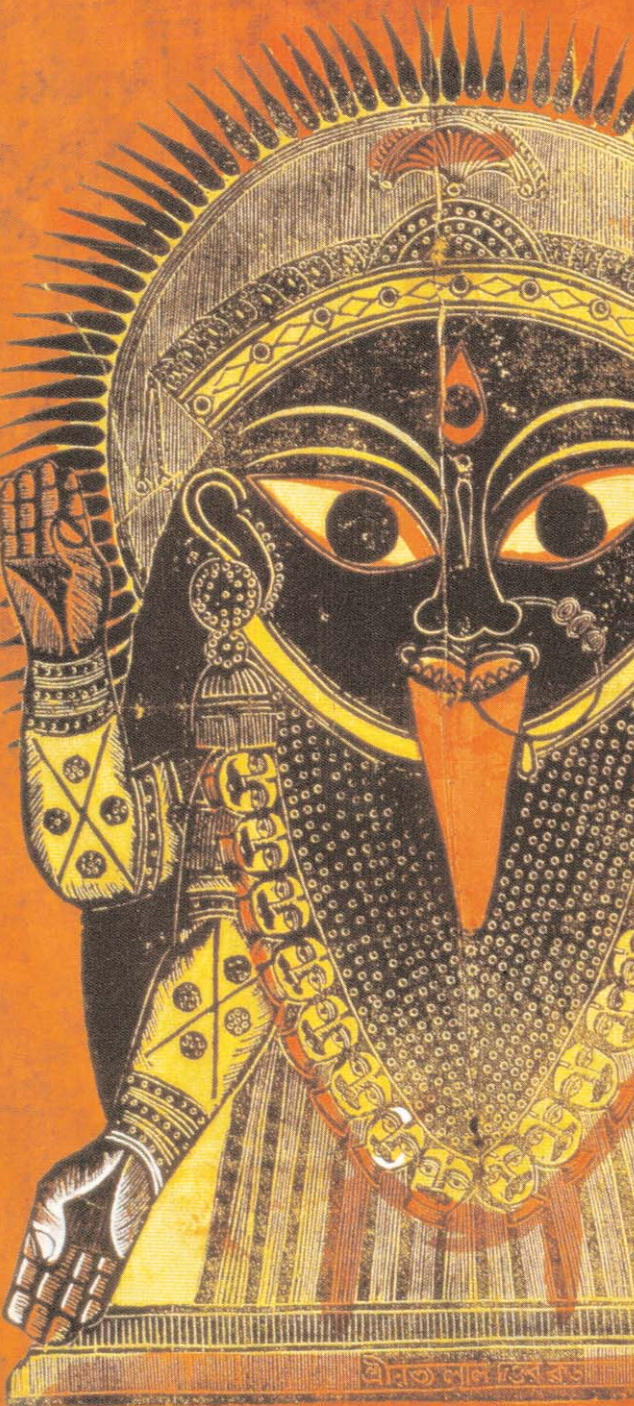

MİLEL VE NİHAL

inanç, kültür ve mitoloji araştırmaları dergisi

ISSN: 1304-5482

Yahuda İskaryot Bir Hain mi?
Yoksa Bir Kahraman mı?
Mahmut AYDIN

Kur'an'daki Kutsal Mekân, Zaman ve
Eşya Kavramlarının Sembolik Değeri
Ömer Faruk YAVUZ

Farklılık ve Çokkültürlülük
Siyasetleri Üstüne Bir Deneme
Mustafa Kemal ŞAN

Collective Conscious:
A New Consideration Between
Culture, Psyche, and Religion
Mehmet ATALAY

Misyonerlik Perspektifinden
20 ve 21. Yüzyıllarda
Dünya Dinleri ve Mensupları
Cengiz BATUK & Süleyman TURAN

State of the Albanian Autocephalous
Orthodox Church after 1990
Qani NESIMI

Kitap Tanıtımı ve Tenkitler

Kısa Yazılar
Harranlı Çocukların Mahzun Bakışları
Altında Yapılan Bir Sempozyum

Milel ve Nihal Geleneğinden
Müslümanlar Tarafından Hıristiyanlara
Yöneltilen Yetmiş İki Dakik ve Çetin Soru
Harputlu İshak Hoca

Yıl : 3 sayı : 1-2 Aralık'05 - Haziran'06

MİLEL VE NİHAL

inanç, kültür ve mitoloji araştırmaları dergisi

ISSN: 1304-5482

Cilt/Volume: 3 Sayı/Number: 1-2
Aralık/December 2005 - Haziran/June 2006

MİLEL VE NİHAL

inanç, kültür ve mitoloji araştırmaları dergisi
Cilt/Volume 3 Sayı/Number: 1-2 Aralık/December 2005 – Haziran/June 2006
ISSN: 1304-5482

Editör / Editor

Şinasi Gündüz (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)

Editör Yardımcısı / Editor's Assistant

Cengiz BATUK (Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi)

Yayın Kurulu/ Editorial Board*

Yasin Aktay (Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi)

Şinasi Gündüz (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)

Ömer Faruk Harman (Prof. Dr., Marmara Üniversitesi)

Ekrem Sarıkçıoğlu (Prof. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi)

Burhanettin Tatar (Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi)

Teknik Tasarım ve Yayın Hazırlık

Cengiz BATUK

Danışma Kurulu/Advisory Board*

Baki Adam (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)

P. Gabriel Akyüz (Mardin Kırklar Kilisesi)

Adnan Aslan (Doç.Dr., İSAM)

Mahmut Aydın (Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi)

Mehmet Akif Aydın (Prof. Dr., Marmara Üniversitesi)

Mehmet Çelik (Prof. Dr., Celal Bayar Üniversitesi)

İsmail Engin (Dr., Berlin)

Mustafa Erdem (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)

Tahsin Görgün (Dr., İSAM)

Ahmet Güç (Prof. Dr., Uludağ Üniversitesi)

Erica C.D. Hunter (Dr., Cambridge University)

Mehmet Katar (Doç. Dr., Ankara Üniversitesi)

Mahmut Kaya (Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi)

Şevket Kotan (Dr., Ankara)

İlhan Kutluer (Prof. Dr., Marmara Üniversitesi)

Abdurrahman Küçük (Prof. Dr., Ankara)

Ahmet Yaşar Ocak (Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi)

Abdullah Özbek (Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi)

Ömer Özsoy (Prof. Dr., Ankara Üniversitesi)

Roselie Helena de Souza Pereira (Mestre em Filofia-USP; UNICAMP Brasil)

Hüseyin Sarıoğlu (Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi)

Mustafa Sinanođlu (Doç. Dr., İSAM)

Necdet Subaşı (Doç. Dr., Muğla Üniversitesi)

Cafer Sadık Yaran (Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi)

* Soyadına göre alfabetik sıra / In alphabetical order

Misyonerlik Perspektifinden 20 ve 21. Yüzyıllarda Dünya Dinleri ve Mensupları

Cengiz BATUK* & Süleyman TURAN**

Atıf/©: Batuk, Cengiz & Turan, Süleyman, (2005-6). Misyonerlik Perspektifinden 20 ve 21. Yüzyıllarda Dünya Dinleri ve Mensupları, Milet ve Nihal, 3 (1-2), 137-160.

Özet: Evrensel bir mesaja sahip olduklarını iddia eden dinlerin mensuplarından "ötekiler"e mesajlarını ulaştırmasını istediği bilinmektedir. Evrensel dinlerden bir kısmının takipçileri ötekileri sadece imana davet ederlerken, diğer bir kısmı özellikle Hıristiyanlar sadece imana davet etmez aynı zamanda misyoner aktivite adı altında her türlü yöntemi kullanarak ötekileri kazanmaya uğraşırlar. Hıristiyanlığın Misyonun kurucusu olarak kabul edilen Pavlus'tan itibaren de Hıristiyanlığın misyoner faaliyetleri artarak devam etmiştir. Bu misyoner aktiviteler gittikçe daha sistematize olmuş ve ilerleyen zamanda özel bir teoloji olmuştur. Tüm bunlarla birlikte bu sistematik faaliyetlerin en önemli ayağını da araştırma kuruluşları oluşturmaktadır. Bu makalede biz, Hıristiyan misyonerlerin daha başarılı faaliyet yürütmesi için çeşitli teşkilatlarca hazırlanan farklı istatistikler bağlamında dünya dinleri ve mensuplarının 20 ve 21. yüzyıldaki durumlarını ortaya koymaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Misyonerlik, Dünya Dinleri, Hıristiyanlık, Misyoner Faaliyetler, İstatiksel Misyoner Tabloları.

* Dr., K.T.Ü., Rize İlahiyat Fakültesi, Dinler Tarihi Öğr. Gör.

** Araş. Gör. O.M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dinler Tarihi.

“Baba beni gönderdiği gibi bende sizi gönderiyorum.¹ Gidin, bütün ulusları şakirtlerim olarak yetiştirin; onları baba, oğul ve Kutsal Ruh’un adıyla vaftiz edin; size buyurduğum her şeye uymayı onlara öğretin. İşte ben, dünyanın sonuna dek her an sizinle birlikteyim.²”

Hıristiyanlığın misyoner karakterinin ve yirmi yüzyıldır devam eden misyoner faaliyetlerinin temelinde, İsa’ya ait olduğu iddia edilen bu emrin yattığı kabul edilmektedir. Temelde yaşadığı dönemde mesajını Filistin yöresindeki Yahudilerle sınırlandıran İsa’nın gerçekte bu denli evrensel bir emir verip vermediği tartışmalıdır. Ancak bütün ulusların şakirtler yapılması emri, ifadenin yer aldığı pasajlardan da anlaşılacağı üzere tarihsel İsa’ya değil ölümden dirilen tanrısal Mesih İsa’ya aittir. Bu yüzden de emrin tarihsel İsa’nın mesajına uygunluğu bir problem olarak durmaktadır.

Yine de her şeye rağmen Hıristiyanlar bu emirden hareketle, İncil’in diğer bir ifadeyle Yeni Ahit’in mesajını tüm dünyada duyurmak için büyük gayret sarf etmektedirler. Bu bağlamda Hıristiyan misyonerliğinin temel hedefleri Hıristiyan inancının propagandasını yapmak; İsa’nın temel mesajı olan Tanrı’nın Krallığı anlayışını, Hıristiyan olmayanlara da benimsetmek suretiyle onun alanını genişletmek; inanmayanları hidayete erdirmek; bütün bunları yaparak dünyanın her tarafında yeni kiliseler inşa etmek³ şeklinde ifade edilmektedir. Birçok Hıristiyan’a göre Hıristiyan olmayan toplumlar ya sapıklık içinde oldukları ve hurafelerle dolu inançlar taşıdıkları için ya da sahipsiz kaldıkları için hakikati görememekte dolayısıyla da kurtuluşa erişememektedirler. Bu nedenle onların misyonerlik faaliyetleriyle Hıristiyan olmayanlar tıpkı sahipsiz kalan koyunlar gibi toplanarak Kral İsa’nın ağılına sokulmaları gerekmektedir.

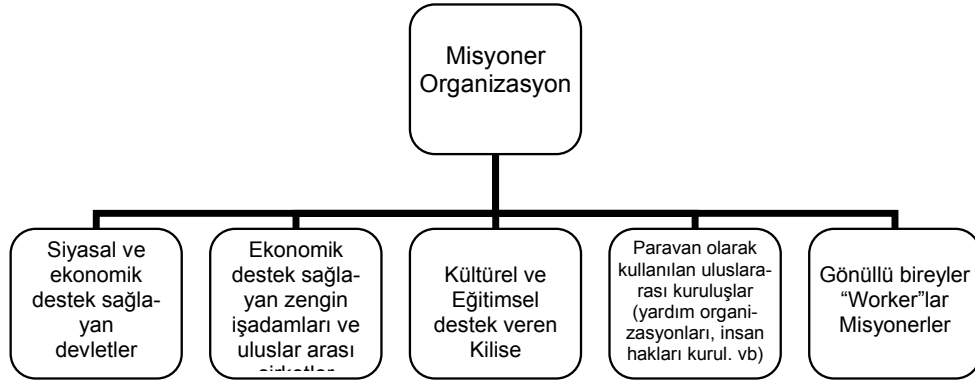
¹ Yuhanna 20:21.

² Matta 28:18-20; Markos 16:14-18; Luka 24:36-49; Yuhanna 20:19-23; Elçilerin İşleri 1:6-8.

³ David J. Bosch, *Transforming Mission: Paradigm Shifts in Theology of Mission*, Orbis Book, Maryknoll, 1991 s.1.

dir. Her misyonerin yaptığı da bir anlamda kayıp koyunları toplamak; İsa'nın Krallığı, egemenliği altına toplamaktır.⁴

“İyi haberleri duyurmayı ve paylaşmayı” ifade etmek için kullanılan evanjelizmin muhatabının yalnızca Hıristiyanlık dışı diğer din mensupları değil de dine karşı ilgisiz kalan Hıristiyanlar da olduğu ifade edilmekle birlikte⁵ Hıristiyan misyon teşkilatlarının faaliyetlerini büyük oranda diğer din mensupları üzerinde odaklandığı bilinen bir olgudur. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta misyonerlik faaliyetleri her ne kadar bireysel bir faaliyet gibi gözükse de tarih boyunca hep organize bir hareket olarak karşımıza çıkmış olmasıdır. Öyle ki bu hareketin en uç noktasında davete muhatap olan insanlarla diyaloga geçen misyoner yer alsada onun arkasında son derece komplike bir yapı durmaktadır. Misyonerin arka planını oluşturan bu yapı genellikle görülmediği için insanlar misyonerin tek başına hareket ettiği düşüncesine kapılırlar.

Tablo 1. Misyoner Organizasyon

“Misyoner organizasyon” olarak adlandırılan bu yapının temelinde beş unsur vardır. Bunların en tepesinde organizasyonun kendisi yer alır: bu bir vakıf, araştırma kuruluşu, dernek, yardım organizasyonu vb adlar altında olabilir. Bu yapının legal kısmını oluşturan

⁴ Morris Pelzel, *Ecclesiology: The Church as Communion and Mission*, Loyola Press, Illinois 2001, s. 73; Mustafa Hâlidî – Ömer Ferruh, *İslam Ülkelerinde Misyonerlik ve Emperyalizm*, çev. Osman Şekerci, Nun Yayıncılık, İstanbul, 1998, ss.54-55.

⁵ Bosch, *Transforming Mission*, s.409.

rur. Diğer tarafta ise organizasyona siyasal ve çoğu zamanda ekonomik destek veren “devlet” yer alır.

Devlet faktörü misyoner hareketler için çok önemli bir unsur olmakla birlikte bu devletin dine bağlı Hıristiyan bir devlet olması gerekmemektedir. Siyasal anlamda laik, liberal ya da sosyalist olması hiç önemli değildir. Nitekim laiklik tartışmalarının en yoğun olduğu dönemde bile Fransa'nın misyoner organizasyonlara destek verdiği bilinmektedir.⁶ Aynı şekilde özellikle Osmanlı Devletinin yıkılış döneminde Anadolu'da faaliyet gösteren yabancı okulların Amerikan hükümetinin desteğiyle hareket ettikleri de bilinmektedir.⁷ Yine günümüzde Irak'da Saddam'ı deviren Amerikan güçleri bölgeye öncelikli olarak, kendilerine destek olmaları için misyonerleri davet etmişler ve onların faaliyetlerine yardımcı olmuşlardır.⁸ Kendi ülkesinde laikliği benimsemiş dini yaşam tarzını dışlamış olan bir devlet acaba neden misyonerlik faaliyetlerine destek verir? Bunun cevabı sömürgeleştirme faaliyetlerinde yatmaktadır. Hıristiyan dünyanın dışındaki insanlara batılı yaşam tarzını benimsetmek ve onların yer üstü ve yeraltı zenginliklerini sömürmek için en sağlam yol onların Hıristiyanlaştırılmalarıdır.⁹ Zira yerel dinler ve kültürler genellikle Batılı devletlerin sömürgeci yaklaşımlarına karşı bir

⁶ Halidi- Ferruh, *İslam Ülkelerinde Misyonerlik ve Emperyalizm*, ss.68-69,104-107.

⁷ Misyoner okullarla Amerikan hükümetinin ilişkisi için bkz. İlnur Polat Haydaroglu, *Osmanlı İmparatorluğu'nda Yabancı Okullar*, Ocak Yayınları, Ankara, 1993, ss.128-139; Ersoy Taşdemirci, “Türk Eğitim Tarihinde Azınlık Okulları ve Yabancı Okullar” *Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı: 10, 2001, ss.27-29.

⁸ Mustafa Özel, “Göğü Delen Adamlar Bağdat Semalarında” *Yeni Şafak Gazetesi*, 05.01.2003; Taha Kıvanç, “Savulun Misyonerler Geliyor”, *Yeni Şafak Gazetesi*, 08.04.2003; “Irak'ta Misyonerlik” *Vakit Gazetesi*, 14.02.2004; “İşgalin Gölgesinde Misyonerlik”, *Vakit Gazetesi*, 15.02.2004;

⁹ Burada Kenya Başbakanı Jomo Kenyatta'nın “Hıristiyanlık Afrika'ya geldiğinde Afrikalıların toprakları, Hıristiyanlarınsa İncilleri vardı. Hıristiyanlar bize gözlerimizi kapayarak dua / ibadet etmemiz gerektiğini öğrettiler. Gözlerimizi açtığımızda onlar bizim topraklarımızı biz de onların İncillerini almıştık.” sözünü hatırlamamak mümkün mü? Bu söz için Bkz. Şinasi Gündüz, *Misyonerlik*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2005.

direnç noktası oluşturmaktadır. Direncin kırılabilmesi için de Hıristiyanlığın bir inanç olarak benimsetilmesi gerekmektedir.

Hıristiyanlık MS 313 Milan Fermanıyla Roma İmparatorluğunun vesayeti altına girmiş ve daha sonra da Roma'nın resmi dini haline gelmiştir. Bu tarihten itibaren de misyonerlik faaliyetleri salt bir dini yayma faaliyetinin ötesine geçerek siyasal iktidarların ötekiler üzerinde baskı kurmaları, emperyalist ve yayılmacı hedeflerini gerçekleştirmekte kullandıkları bir araca dönüşmüştür. Bunun da doğal sonucu olarak misyonerle siyasal iktidarlar arasında sürekli bir ilişki var olagelmıştır. Nitekim XII. asrın son yarısında ve XIV. asrın ilk yarısında kurulmuş bulunan önemli Katolik misyonerlik teşkilatlarının ilk yıllarda Portekiz ve İspanya sonraki dönemlerde de Fransa ve Almanya; Almanya ve İrlanda'yla yakın ilişkileri olduğu bilinmektedir.¹⁰

Misyoner faaliyetlerin bir diğer ayağı ekonomik destek sağlayan büyük uluslararası "şirket ve zengin"lerdir. Bu şirketler ve zenginler her yıl milyonlarca doları bu faaliyetlere destek olmak için vermektedirler. Misyoner faaliyetlerinin dikkat çeken bir diğer yönü de araştırma faaliyetlerine verdikleri önemdir. Pek çoğunu değişik internet sitelerinde de yayınladıkları bu araştırma raporlarıyla dünyanın çeşitli bölgelerinde faaliyet gösteren misyonerlere lojistik destek sağlamaktadırlar. Muhatap kitleye yönelik faaliyetlerini sistemli bir şekilde sürdürerek amaçlarına ulaşmayı hedefleyen Hıristiyan misyon teşkilatları 20. yüzyılda çok sayıda araştırma merkezi kurmuş ve muhatap kitlelerini oluşturan diğer dünya dinleri ile bu dinlerin mensuplarına yönelik istatistiksel çalışmalar ortaya koymuşlardır.

1965 yılında David B. Barrett tarafından Nairobi'de kurulan World Evangelization Research Center (WERC), 1985 yılında Virginia'da faaliyete başlayan Global Evangelization Movement

¹⁰ Ömer Turan, "Avrasya Coğrafyasında Misyonerlik Faaliyetleri", *Avrasya Etüdlere Dergisi*, Kış/1999, sayı: 16.

(GEM) ve Gordon-Conwell Theological Seminary bünyesinde 2003 yılında Boston’da faaliyete başlayan Center for the Study of Global Christianity bu merkezlerden sadece birkaçıdır. Boston’da faaliyete başlayan merkezin yöneticiliğini yakın zamana kadar WERC’nin yöneticiliğini de yapan Dr. Todd M. Johnson yapmaktadır. Bu merkezler tarafından yapılan çalışmalar ve ortaya çıkan istatistikler, ilk baskısı 1982, ikinci baskısı 2001 Oxford Üniversitesi tarafından yapılan *World Christian Encyclopedia* (ed. David Barrett, George Kurian and Todd Johnson, New York: Oxford University Press, 2001, I-II) ile *World Christian Trends* (ed. David Barrett and Todd Johnson, Pasadena: William Carey Library, 2001, 934 s.) isimli kitaplarda toplanmıştır.

Bu araştırmaların birçoğuna internetten de erişmek mümkün fakat bu sitelerden bir kısmında yer alan veriler genele kapalı olup sadece özel giriş şifresi olanlara açıktır.¹¹ Farklı ülkelere misyoner faaliyetlerde bulunmak üzere giden bir misyoner, yapılan bu fizibilite çalışmalarını inceleyerek gideceği ülke hakkında bilgi sahibi olur. Ülkenin ekonomik, etnik, dini, sosyal ve kültürel durumları hakkında bilgi sahibi olan bir misyonerse hangi konularda hassas davranacağı, görevli olduğu ülkenin yumuşak konularının neler olduğunu öğrenir. Geriye kalansa elinin altındaki bu verileri faaliyetleri için değerlendirmektir. Yani istatistikler misyonerler için sadece rehber görevi görürler. Asıl maharet ise misyonerin kendisindedir. Örneğin Operation World’un Türkiye sayfasında Türkiye’nin etnik yapısından, ekonomik durumuna kadar pek çok bilgi yer almakta ve misyonerlerin karşılaşılabilecekleri sorunlar başlığı altında da özellikle aile bağlarının çok güçlü olması, polis baskısı ve geleneksel dokunun hala güçlü olması gösterilmekte ve misyoner-

¹¹ Örneğin bkz. <http://www.globalchristianity.org/>

lerden bu sorunları aşmaya dönük faaliyet yürütmeleri istenmektedir.¹²

Her yıl kiliseler yaklaşık olarak 1.1 milyar dolar paraya hükmeder ve 180 temel dini konuyu içeren 3000 dilde yaklaşık 10.000 form (broşür, kitap vb.) dağıtılır. İsa hakkında günümüz kütüphanelerinde bulunan kitap sayısı –kendilerinin verdikleri rakamlara göre– 500 dilde ve farklı başlıklar altında 175.000’dir. Yani dünya üzerinde ortalama olarak günde 4 yeni kitap basılmaktadır. Yine kendi rakamlarına göre yeni Hıristiyan olup vaftiz olan her kişi için harcanan sosyal yardımların tutarı yaklaşık 330.000 dolardır¹³. Girişte söz konusu edilen İsa’nın bütün insanların evangelize edilmesi şeklindeki emrine karşın halen dünya nüfusunun %67’sinin iman etmesini sağlayamadıklarını düşünmektedirler. Ancak Hıristiyanların tümünün mesajın diğer insanlara ulaştırılması kaygısını taşımadığını düşünen misyonerler, dünya genelinde yaklaşık olarak 648 milyon Hıristiyan’ın misyoner faaliyetlere bir şekilde destek verdiği ve aktif olarak içinde yer aldığını belirtirken 1.4 milyar Hıristiyan’ın ise bu görevi görmezden geldiklerini ifade etmektedirler. Hıristiyan organizasyonların ciddi başarılar kaydettikleri ifade edilmekle birlikte her yıl dünyada ortalama 124 milyon bebeğin dünyaya geldiğini ancak bunların sadece 4 milyonunun çeşitli kiliselerce vaftiz edilebildiğinden hayıflanılmaktadır. Yine dünya genelinde evangelize etmek için ulaşılamayan alt etnik grup sayısının 818 olduğu ifade edilmektedir.

Dünya genelinde yüzlerce radyo ve televizyona sahip olan misyonerler dinleyici sayılarının her gün artmakta olduğunu ifade etmektedir. Türkçe yayın yapan misyoner radyoların yanı sıra bu-

¹² Bkz. Patrick Johnstone & Jason Mandryk, *Operation World, 21st Century Edition*, Center for World Mission, International Research Office, Virginia, 2001, ss.635-636.

¹³ Ayrıntılı bilgi için bkz. <http://www.gem-werc.org/gd/findings.htm> (The total cost of Christian outreach averages \$330,000 for each and every newly baptized person.).

günlerde Hotbird uydusu üzerinden yeni yayına başlayan “Türk7” adlı Türkçe bir misyoner kanalı da mevcuttur.

Biz bu makalede, aynı zamanda dinler tarihine bir katkı olması için, dünyadaki mevcut dinler (evrensel ve milli) ve bu dinlerin mensuplarının 20. yüzyılın farklı dönemlerindeki sayısı ile 50 yıl sonrası için tahmin edilen sonuçlara yönelik zikrettiğimiz merkezler tarafından ortaya konulan bazı istatistikleri tablolar halinde ifade edeceğiz.¹⁴ Bu istatistiklerin öncelikle misyonerlere farklı ülkelerdeki faaliyetleri esnasında strateji geliştirirken ihtiyaç duydukları verileri sunmak için hazırlandığı gerçeği de unutulmamalıdır.

Dinlerin Mensuplarının Sayıları ve Oranları

Hıristiyanlar

Hıristiyanlar, dinlerini genellikle İsa’ya dayandırırsalar da, bugünkü Hıristiyanlığın Pavlus’un damgasını taşıdığı bilinmektedir.¹⁵ Hıristiyanlık; çarmıh ve yeniden dirilme, vaftiz, imanla aklanma, asli günah, ümit, iman ve sevgi değerleri, evharistiya, evlilik, Mesih’in bedeni olarak kilise, Kutsal Ruh ve Ruh’un armağanları, Mesih’in ikinci gelişi ve son yargı gibi pek çok anlayışı Pavlus’a borç-

¹⁴ Makalede yer alan tablolar şu sitelerden derlenerek oluşturulmuştur: <http://www.gem-werc.org/gd/gd23.pdf>; <http://www.gem-werc.org/gd/gd34.pdf>; http://www.gem-werc.org/gd/IFMA_World_Trends.pdf; <http://www.gem-werc.org/gd/Lausanneinsert.pdf>; <http://www.gem-werc.org/gd/wct-1-2.pdf>; <http://www.gem-werc.org/gd/listings.pdf>; <http://www.gem-werc.org/gd/findings.htm>; <http://www.gem-werc.org/resources.htm>; <http://www.gordonconwell.edu/ockenga/globalchristianity/resources.htm>; <http://www.gordonconwell.edu/ockenga/globalchristianity/gd/findings.htm>; <http://www.gordonconwell.edu/ockenga/globalchristianity/gd/gd.htm>; <http://www.gordonconwell.edu/ockenga/globalchristianity/gd/gd24.pdf>; <http://www.thetravelingteam.org/2000/resources/stats.shtml>; <http://worldchristiandatabase.org/wcd/> (Bu site temel bilgilerin olduğu site olup ortaya koyduğumuz verilerin bir kısmı aldığımız kullanıcı adı ve şifre sayesinde buradan elde edilmiştir.).

¹⁵ Dennis Gullede, “The Apostle Paul’s Place in New Testament Christianity”, www.gospelgazetta.com/gazetta/1999/oct/pa.g.e.14/htm (10.10.2003); William Wrede, “Paul’s Importance in the History of the World,” *Contemporary Thinking About Paul*, derl., Thomas S. Kepler, www.guestia.com/pagemanager.html (02.02.2002).

ludur.¹⁶ MS 34 yılında Şam yolunda yaşadığı tecrübesinde “Gentilelere bir elçi” olarak görevlendirilen, vizyonu sonrasında misyoner faaliyetlerine başlayan ve Kutsal Ruh’un rehberliğinde¹⁷ üç büyük misyon yolculuğu yapan Pavlus, aktif olarak faaliyetlerini tamamladığı MS 60 yılında Hıristiyanlığı, Yahudiliğin bir mezhebi olmaktan çıkarıp, yeni bir dünya dini haline getirmiştir.¹⁸

Tablo-2’de, bugün büyük oranda Pavlus’un damgasını taşıyan bu dinin mensuplarının 1900 ile 2000 yılları arasında farklı dönemlerde dünyadaki nüfus oranları verilmekte, ayrıca 2025 ve 2050 yılları içinde ön saptamalarda bulunmaktadır. Tablo incelendiğinde dünyadaki nüfus artışına bağlı olarak sayısal anlamda Hıristiyanların sayısında bir artış görülmekle beraber, oran olarak devamlı bir düşüş olduğu görülecektir. Yani Hıristiyanların sayısı dünya nüfusunun artışına paralel olarak artmamakta aksine düşmektedir. Ortaya konulan istatistiklere göre 1900 yılında dünya nüfusunun % 45,7’sine Hıristiyanlığın mesajı ulaştırılmış % 54,3’üne ise ulaşmamıştır. Yine tabloya göre mesajın ulaştığı insanlardan ise % 34,5’i köken itibariyle Hıristiyandır.¹⁹ 2000 yılına gelindiğinde ise dünya nüfusunun % 73,1’ine mesajın ulaştırıldığı, ancak Hıristiyan olan insan sayısında bir artış değil de azalmanın olduğu görülmektedir.²⁰

¹⁶ Ronald D., Witherup, *101 Questions & Answers on Paul*, Paulist Press, Newyork 2003, 11, 204.

¹⁷ Elçilerin İşleri 13:2; 16:6, 20:22

¹⁸ Pavlus’un Hıristiyanlığı yaymak için takip ettiği misyon metotları ile ilgili daha fazla bilgi için bkz. Roland Allen, *Missionary Methods St Paul’s or Ours*, Michigan 1989; Süleyman Turan, *Pavlus’un Misyon Anlayışı*, (KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Trabzon 2004, 121–148.

¹⁹ Bkz. <http://www.gordonconwell.edu/ockenga/globalchristianity/gd/wct-1-2.pdf>

²⁰ 20. Yüzyılda yürütülen misyonerlik faaliyetlerinin istenilen sonuçları vermemesi neticesinde yeni stratejiler geliştirmek için Hıristiyanlar, dünya çapında 11 büyük misyoner konferansı düzenlemiştir. Bu konferansların sonuncusu 1996 yılında Salvador’da yapılmıştır. Bu konferanslarla ilgili bilgi için bkz. Wolfgang Günther – Guillermo Cook, “World Missionary Conferences”, *Dictionary of Mission*, ed. Karl Müller vdğ., Orbis Books, Markynoll 1997, 502-509; Timothy Yates, *Christian Mission in the Twentieth Century*, Cambridge University Press, Newyork 1996; T.V. Philip, *Edinburgh to Salvador: Twentieth Century Ecumenical Missiology*, ISPCK, Delhi 1999.

DİN HİRİSTİYANLAR	1900 Mensubu	%	1970 Mensubu	%	1990 Mensubu	%	1995 Mensubu	%	2000 Mensubu	%	2025 Mensubu	%	2050 Mensubu	%
Toplam Nüfus	558.131.572	34.5	1.236.373.744	33.5	1.747.461.964	33.2	1.877.425.923	33.1	1.999.563.838	33.0	2.616.670.052	3.4	3.051.670.052	34.3
BEYAN														
Gizli-Hiristiyanlar	3.571.077	0.2	59.195.326	1.6	102.600.880	1.9	111.095.011	2.0	123.726.489	2.0	190.490.250	2.4	246.319.348	2.8
Açıkça Söyleyenler.	554.560.495	34.2	1.177.177.748	31.8	1.644.854.444	31.2	1.766.322.612	31.2	1.875.827.394	31.0	2.426.157.502	31.0	2.805.218.484	31.5
ÜYELİK														
Üye olmayan Hir.	36.488.512	2.3	106.268.111	2.9	101.889.253	1.9	107.507.683	1.9	111.1224.545	1.8	125.711.785	1.6	124.655.275	1.4
Üye olan Hir.	521.643.060	32.2	1.130.105.633	30.6	1.645.572.711	31.2	1.769.918.240	31.2	1.888.439.293	31.2	2.490.958.267	31.8	2.926.909.067	32.9
Katolikler	266.547.757	16.5	666.609.154	18.0	929.701.934	17.7	994.152.689	17.5	1.057.328.093	17.5	1.361.965.255	17.4	1.564.603.495	17.6
Bağımsızlar	7.930.940	0.5	95.604.774	2.6	301.536.352	5.7	346.542.889	6.1	385.745.407	6.4	581.642.120	7.4	752.842.240	8.5
Protestanlar	103.023.615	6.4	210.759.378	5.7	296.349.246	5.6	319.679.377	5.6	342.001.605	5.6	468.632.927	6.0	574.418.922	6.4
Ortodokslar	115.844.210	7.2	139.661.574	3.8	203.765.600	3.9	209.624.412	3.7	215.128.717	3.6	252.715.940	3.2	266.806.050	3.0
Anglikanlar	30.570.768	1.9	47.501.042	1.3	68.195.625	1.3	74.521.243	1.3	79.649.642	1.3	113.746.355	1.5	145.983.770	1.6
Marjinal Hir.	927.580	0.1	11.100.424	0.3	21.832.515	0.4	23.850.937	0.4	26.060.230	0.4	45.554.730	0.6	62.200.556	0.7
Çift üyelikli	-2.609.410	-0.2	-29.781.765	-0.8	-154.615.427	-2.9	-174.354.009	-3.1	-194.779.901	-3.2	-308.401.610	-3.9	-413.843.966	-4.6
Disaffiliated	-592.400	-0.0	-11.348.948	-0.3	-21.193.134	-0.4	-24.099.298	-0.4	-22.694.500	-0.4	-24.897.450	-0.3	-26.102.000	-0.3
Trans-megabloc gruplar														
Evanjelıklar	71.726.220	4.4	93.449.158	2.5	173.272.155	3.3	193.419.748	3.4	210.602.983	3.5	327.834.735	4.2	448.862.899	5.0
Pentecostals	981.400	0.1	72.222.920	2.0	425.486.472	8.1	477.377.916	8.4	523.777.994	8.7	811.551.594	10.4	1.097.449.417	12.3
Büyük Görev. Hiris.	77.931.100	4.8	277.152.485	7.5	560.665.961	10.6	603.063.619	10.6	647.820.987	10.7	887.578.895	11.3		
DÜNYA NÜFUSU	1.619.625.741		3.696.148.141		5.266.442.000		5.666.360.200		6.055.049.000		7.823.703.000		8.909.095.000	

Tablo 2: 1900–2050 yılları arasında dünyadaki Hıristiyan nüfus

Demek ki insanlara müjdenin ulaştırılması onların Hıristiyan olmasını sağlamak için yeterli olmamaktadır. Hıristiyan misyonerler bu nedenle evlerimize kadar ulaşmakta ve farklı metotlarla insanları Hıristiyan yapmaya çalışmaktadır.

Bu sonuçlara rağmen 50 yıl sonra dünyadaki Hıristiyan nüfus oranı ile ilgili yapılan saptamalarda ise tabloda görüldüğü üzere bir artış olacağı düşünülmektedir. Hıristiyanlar gelecek 50 yıl içinde bu düşüğe bir son vererek sayılarını artırmayı planlamaktadırlar. Bunun içinde de misyonerlik faaliyetlerine büyük hız verecekleri düşünülebilir. 2005 yılı ile 2025 yılları arasında dağıtılması planlanan Kitabı Mukaddes, Yeni Ahit ve çeşitli Kitabı Mukaddes bölümleri ve açılması planlanan radyo ve tv kanallarıyla ilgili ortaya konulan şu istatistik bu durumu açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

	2005	2025
Dağıtılacak Kitabı Mukaddes	68.397.000	180.000.000
Dağıt. Yeni Ahit	139.622.000	250.000.000
Çeşitli Kitabı Mukaddes Bölümleri	5.140.000	8.000.000
Hıristiyanlıkla İlgili Mevcut Kitap Sayısı	5.543.000	11.800.000

Tablo 3. Misyon faaliyetleri çerçevesinde dağıtılması planlanan kutsal metinler²¹

Dünya'da Hıristiyanların sahip olduğu Radyo-TV sayısı

2004 yılı itibariyle	4200
2025 yılında hedeflenen	5400

Aylık dinleyici ve izleyici sayısı

2004 yılı itibariyle	2.355.000.000
2025 yılında hedeflenen	3.800.000.000

Tablo-2 incelendiğinde Hıristiyanlığını açıkça itiraf etmeyenlerin sayısı ve oranındaki artış da dikkatleri çekmektedir. Bunun da misyoner endişelerle yapıldığı söylenebilir. Çünkü bu istatistikleri

²¹ <http://www.gem-werc.org/resources.htm>

yapan merkezlerin ortaya koyduğu bilgilere göre Hıristiyanlık dışı dinlerden Hıristiyanlığa geçen çok sayıda insan, aynı bölgelerde faaliyetlerini rahatlıkla sürdürebilmek için Hıristiyan olduğunu gizlemektedir. Bu rakamın yaklaşık 14 milyon olduğu ifade edilmektedir.

Tabloda bir gruba üye olup olmaması açısından verilen istatistiklere göre 1900 yılında dünya nüfusunun % 34,5'ini teşkil eden Hıristiyanların %32,2'si her hangi bir Hıristiyan cemaate mensup iken 2000 yılında bu oran, yüzde birlik düşüşle % 31,2'ye gerilemiştir. Bu grup içerisinde 2000 yılı verilerine göre %17,5'le Roma Katolikleri en büyük nüfusa sahiptir. Bağımsızlar % 6,4 ile ikinci, 1900 yılından itibaren sürekli bir düşüş içinde olan Protestanlar % 5,6 ile üçüncü, 1900 yılında % 7,2 iken 2000 yılında % 3,6'ya gerileyen Ortodokslar dördüncü, Anglikanlar ise beşinci sırada yer almaktadır. Gelecek elli yılda beklenen rakamlara göre; Katolikler, Protestanlar ve Bağımsızlarda bir artış, Ortodoksların oranında ise bir düşüş beklenmektedir. 2000 yılı itibariyle Katolik, Protestan ve Ortodoksların dünyada en yoğun bulunduğu ülkeler ve bu ülkelerdeki mensuplarının sayısı ile ilgili istatistikler şöyledir:

Ülke	Mensuplarının Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu ²²
ABD	235.742.000	290.342.554
Brezilya	155.545.000	172.600.000
Meksika	95.169.000	101.879.171
Çin	89.056.000	1.273.111.290
Rusya	84.308.000	143.420.309
Filipinler	68.151.000	82.841.518
Hindistan	62.341.000	1.029.991.145
Almanya	62.326.000	82.398.326
Nijerya	51.123.000	126.635.626
Kongo	49.256.000	58.317.930

Tablo 4: 2000 yılında Hıristiyan'ların (Mezhep ayırımı yapmaksızın) yoğun olduğu ülkeler

²² 4,5,6,7,9,11-16 nolu tablolardaki ülkelerin genel nüfusu, karşılaştırma yapılmasında yardımcı olması amacıyla eklenmiştir. 2000 – 2001 yılları arasında yaklaşık olarak ülkelerin genel nüfusunu ifade etmektedir. Resmi rakamlar değildir.

Ülke	Katoliklerin Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
Brezilya	153.300.000	172.600.000
Meksika	92.770.000	101.879.171
Filipinler	62.570.000	82.841.518
ABD	58.000.000	290.342.554
İtalya	55.680.000	57.679.825
Fransa	48.600.000	60.180.529
Kolombiya	40.670.000	40.349.388
İspanya	38.080.000	40.037.995
Polonya	35.743.000	38.626.349
Arjantin	33.750.000	37.384.816

Tablo 5: 2000 yılında Katoliklerin en yoğun olduğu ülkeler

Ülke	Ortodoksların Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
Rusya	75.950.000	143.420.309
Ukrayna	27.400.000	47.732.079
Etiyopya	22.838.000	65.891.874
Romanya	19.000.000	21.698.181
Yunanistan	9.900.000	10.623.835
Mısır	9.317.000	76.117.421
Yugoslavya	6.046.000	10.677.290
Bulgaristan	5.886.000	7.517.973
ABD	5.762.000	290.342.495
Belarus	4.986.000	10.310.520

Tablo 6: 2000 yılında Ortodoksların en yoğun olduğu ülkeler

Ülke	Protestanların Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
ABD	64.570.000	290.342.554
Almanya	30.420.000	82.398.326
Brezilya	30.200.000	172.600.000
Hindistan	16.826.000	1.029.991.145
Nijerya	14.050.000	126.635.626
Güney Afrika	12.410.000	42.718.530
Endonezya	12.125.000	228.437.870
Kongo	10.485.000	53.624.718
Güney Kore	8.870.000	47.904.370
Etiyopya	8.510.000	65.891.874

Tablo 7: 2000 yılında Protestanların en yoğun olduğu ülkeler

Müslümanlar:

Hıristiyanlar, ortaya çıktığı andan itibaren en büyük rakip olarak gördükleri İslam'ın, hızla yayılışı ve Müslümanların sayısının artması karşısında Müslümanlara yönelik misyonerlik faaliyetlerine başlamıştır. Bu misyonerlik faaliyetleri Katalan rahip ve misyoner Raymond Lull (13.yy) ile birlikte daha sistemli hale getirilmiş ve günümüze kadar devam etmiş hala da devam etmektedir. Ancak yoğun misyonerlik faaliyetlerine rağmen İslam dünyasında tam bir başarı kaydedememişlerdir. Bu yüzden de son dönemde misyoner örgütler faaliyetlerini 10/40 paraleller arası olarak adlandırılan ve çoğunlukla Müslümanların yaşadığı ülkelerde yoğunlaştırmışlardır.²³

Dünyanın çeşitli ülkelerinde yürütülen başarılı misyonerlik faaliyetlerine rağmen dünya genelinde Hıristiyan nüfus oransal bazda azalırken Müslümanların sayısı hızla artmaya devam etmektedir.²⁴ Tablo 8'de de görüldüğü üzere 2000 yılında dünya nüfusunun % 19,6'sını Müslümanlar oluşturmaktadır. Bu rakam 1900 yılında % 12,3 idi. Geçen yüzyıl içerisinde Müslümanların sayısında % 7,3 lük bir artış olmuştur. Bu artışlar göz önüne alınarak 2050 yılı için yapılan tahminlerde Müslümanların oranının % 25'i bulması beklenmektedir. Müslümanlar içerisinde % 10,7'lik dilimi Sünniler oluşturmaktadır. Sünniler içerisinde, 2000 yılı itibariyle, % 8,8 ile Hane-filer ilk sırada yer alırken Şafiiler % 4,0 ile ikinci, Malikiler % 3,7 ile

²³ 10/40 Penceresine ilişkin örnek olarak bkz. <http://www.ad2000.org/1040coun.htm> ; <http://www.win1040.com/> ; <http://www.mmronline.org/1040window.aspx>; <http://www.ad2000.org/1040coun.htm> ; <http://home.snu.edu/~HCULBERT/1040.htm> ; <http://schaefer-family.com/window.htm> ; http://www.thinkwow.com/surgeup/10-40_window.htm ; <http://www.centralpc.org/prayer/pray3.htm> ; <http://www.ocf.berkeley.edu/~samkong/mission/1040.php> ; <http://www.time.com/time/covers/1101030630/map/> ; <http://www.win1040.com/the1040Window.cfm> ; <http://www.1040window.org> .

²⁴ Hıristiyan ya da diğer din mensuplarının kendi dinlerini bırakarak İslam'ı tercih etmelerinin nedenleriyle ilgili olarak konuyla ilgili yapılmış şu iki çalışmaya bakılabilir: Ali Köse, *Neden İslam'ı Seçiyorlar*, İsam Yayınları, İstanbul 1997; Heon Choul Kim, *Din Değiştirmenin Entelektüel Arka Planı*, Işık Yayınları, İstanbul 2003.

DİN İSLAM	1900 Mensubu %	1970 Mensubu %	1990 Mensubu %	1995 Mensubu %	2000 Mensubu %	2025 Mensubu %	2050 Mensubu %
Toplam Nüfus	199.940.924 12.3	553.527.803 15.0	964.357.235 18.3	1.070.198.775 18.9	1.188.242.789 19.6	1.784.875.653 22.8	2.229.281.160 25.0
Sünniler	172.949.994 10.7	468.527.803 12.7	815.735.235 15.5	905.511.775 16.0	1.002.542.801 16.6	1.467.825.653 18.8	1.767.356.610 19.8
Hanefiler	6104.539.994 .5	2236.432.783 6.4	432.758.235 8.2	480.712.775 8.5	531.417.801 8.8	724.355.653 9.3	868.156.10 9.7
Şafiiiler	39.000.000 2.4	112.000.000 3.0	193.000.000 3.7	215.200.000 3.8	239.900.000 4.0	393.500.000 5.0	472.900.000 5.3
Malikiiler	27.000.000 1.7	114.186.000 3.1	182.000.000 3.5	201.000.000 3.5	221.900.000 3.7	346.600.000 4.4	408.700.000 4.6
Hanbeliiler	500.000 0.0	1.140.000 0.0	1.870.000 0.0	2.085.000 0.0	2.325.000 0.0	3.370.000 0.0	4.250.000 0.0
Vahhabiler	1.910.000 0.1	4.717.000 0.1	6.107.000 0.1	6.514.000 0.1	7.000.000 0.1	9.668.000 0.1	13.350.000 0.1
Sufiler	80.000.000 4.9	138.100.000 3.7	202.200.000 3.8	219.500.000 3.9	237.400.000 3.9	356.200.000 4.6	445.000.000 5.0
Şia	26.000.000 1.6	79.500.000 2.2	135.500.000 2.6	151.800.000 2.7	170.100.000 2.8	286.000.000 3.7	410.000.000 4.6
İsna Aşereçiler	22.250.000 1.4	65.270.000 1.8	109.570.000 2.1	122.353.000 2.2	136.655.000 2.3	229.178.000 2.9	333.175.000 3.7
İsmailiiler	2.300.000 0.1	9.700.000 0.3	18.212.000 0.3	20.807.000 0.4	23.772.000 0.4	40.950.000 0.5	55.200.000 0.6
Zeydiiler	1.200.000 0.1	3.760.000 0.1	6.406.000 0.1	7.177.000 0.1	8.042.000 0.1	13.192.000 0.2	17.775.000 0.2
Aleviiler	250.000 0.0	770.000 0.0	1.312.000 0.0	1.463.000 0.0	1.631.000 0.0	2.680.000 0.0	3.850.000 0.0
İslami İtizali Mezhepler	990.930 0.1	5.592.020 0.2	11.125.000 0.2	12.900.000 0.2	14.950.000 0.2	27.700.000 0.4	47.725.000 0.5
Ahmediler	70.030 0.0	2.635.220 0.1	5.574.000 0.1	6.775.000 0.1	7.950.000 0.1	14.700.000 0.2	24.100.000 0.3
Diğer Mezhepsel Mus.	500.000 0.0	1.500.000 0.0	1.888.000 0.0	2.244.000 0.0	2.654.000 0.0	5.697.000 0.1	13.267.000 0.1
Siyah Müslümanlar	0 0.0	200.000 0.0	1.290.000 0.0	1.460.000 0.0	1.650.000 0.0	2.910.000 0.0	5.020.000 0.1
Harciler	320.000 0.0	780.000 0.0	1.329.000 0.0	1.475.000 0.0	1.636.000 0.0	2.620.000 0.0	3.145.000 0.0
Dürziler	71.000 0.0	374.800 0.0	664.000 0.0	744.000 0.0	834.000 0.0	1.402.000 0.0	1.710.000 0.0
DÜNYA NÜFUSU	1.619.625.741	3.696.148.141	5.266.442.000	5.666.360.200	6.055.049.000	7.823.703.000	8.909.095.000

Tablo 8: 1900-2050 Yılları arasında dünyadaki Müslüman nüfus

üçüncü, yaklaşık 2,5 milyon mensubu bulunan Hanbelîler ise % 0,0 ile dördüncü sırada bulunmaktadır. 1900 yılında % 1,6 olan Şii nüfusta da 2000 yılında bir artış gözlenmektedir. Şiiler, Müslümanlar içerisinde % 2,8 oranına sahiptir. İslami itizali mezhepler ve hareketler ise % 0,2 gibi küçük bir orana sahiptir. 2000 yılı itibariyle Müslümanların çoğunlukta olduğu on ülke ve bu ülkelerdeki Müslümanların sayısı şöyledir:

Ülke	Müslümanların Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
Pakistan	150.365.000	144.616.639
Hindistan	122.570.000	1.029.991.145
Endonezya	116.105.000 *	228.437.870
Bangladeş	110.849.000	131.269.860
Türkiye	64.714.000	67.803.927
İran	64.707.000	66.128.965
Mısır	57.780.000	69.536.644
Nijerya	49.000.000	126.635.626
Cezayir	30.442.000	31.736.053
Fas	27.736.000	30.645.305

Tablo 9 : 2000 yılında Müslüman'ların en yoğun olduğu ülkeler

Türkiye

Stratejik açıdan oldukça önemli olan ülkemizde yıllardır misyonerlik faaliyetlerinde bulunmaktadır. İstatistikleri yapan teşkilatlar tarafından dünyadaki misyoner faaliyetlerle ilgili verilen istatistiklere göre ise ülkemizde 48 misyon teşkilatı, 50 misyoner enstitüsü misyoner faaliyetlerde bulunmaktadır. Bu faaliyetler masumane faaliyetler olmayıp toprak satın alınması boyutlarına kadar ulaşmış-

- Bu tabloda 240 milyona yaklaşan Endonezya nüfusunun 116 milyonunun Müslüman olduğu ifade edilmektedir. Oysa 1998 yılı verilerine göre Endonezya nüfusunun % 88'i Müslüman'dır. 2004 yılında 240 milyona yakın olan Endonezya nüfusunun istatistiklerin verildiği 2000 yılında 200 milyon olduğu varsayılırsa Müslüman nüfusun da yaklaşık 170 milyon olması ve ilk sırada yer alması gerekirdi.

Dinler	1900 Mensubu	%	1970 Mensubu	%	1990 Mensubu	%	1995 Mensubu	%	2000 Mensubu	%	2025 Mensubu	%	2050 Mensubu	%
Hindular	203.003.440	12,5	462.597.720	12,5	685.998.940	13,0	751.591.511	13,3	811.336.265	13,4	1.049.230.740	13,4	1.175.297.850	13,2
Vişnucular	143.153.440	8,8	323.462.720	8,8	462.536.940	8,8	508.916.511	9,0	549.583.323	9,1	708.160.740	9,1	791.806.850	8,9
Şvaeler	52.800.000	3,3	115.946.000	3,1	182.712.000	3,5	198.780.000	3,5	216.260.000	3,6	278.900.000	3,6	312.410.000	3,5
Sakiler	6.700.000	0,4	13.932.000	0,4	21.740.000	0,4	23.650.000	0,4	25.720.000	0,4	33.150.000	0,4	37.132.000	0,4
Yeni-Hinduizm	100.000	0,0	6.957.000	0,2	13.318.000	0,3	15.215.000	0,3	17.385.000	0,3	23.200.000	0,3	27.300.000	0,3
Reformist Hindular	250.000	0,0	2.300.000	0,1	3.732.000	0,1	4.080.000	0,1	4.460.000	0,1	5.820.000	0,1	6.650.000	0,1
Hiçbir Dine İnanmayan	3.023.000	0,2	532.095.567	14,4	707.117.959	13,4	738.017.729	13,0	768.158.954	12,7	875.120.895	11,2	887.994.945	10,0
Çin Halk Dini Mensupları	380.006.038	23,5	231.865.233	6,3	347.651.252	6,6	369.192.379	6,5	384.806.732	6,4	448.842.560	5,7	454.332.660	5,1
Budistler	127.076.771	7,8	233.424.191	6,3	323.106.550	6,1	341.764.830	6,0	359.981.757	5,9	418.344.730	5,3	424.607.060	4,8
Mahayana Budistleri	71.476.771	4,4	131.892.191	3,6	181.724.550	3,5	192.425.830	3,4	202.232.757	3,3	235.264.730	3,0	238.772.060	2,7
Theravada Budistleri	48.100.000	3,0	87.700.000	2,4	122.139.000	2,3	129.006.000	2,3	136.250.000	2,3	158.200.000	2,0	160.575.000	1,8
Lamatistler	7.500.000	0,5	13.832.000	0,4	19.263.000	0,4	20.346.000	0,4	21.490.000	0,4	24.980.000	0,3	25.380.000	0,3
Etnik Kökene Dayalı	117.558.485	7,3	160.278.357	4,3	200.035.408	3,8	214.088.710	3,8	228.366.515	3,8	277.247.150	3,5	303.598.980	3,4
Animistler	106.275.545	6,6	143.566.857	3,9	188.691.748	3,6	202.190.060	3,6	216.160.890	3,6	263.990.700	3,4	290.789.380	3,3
Şamanistler	11.283.040	0,7	16.711.500	0,5	11.383.000	0,2	11.965.650	0,2	12.298.267	0,2	13.256.450	0,2	12.809.600	0,1
Ateistler	226.120	0,0	165.400.320	4,5	145.718.604	2,8	148.318.655	2,6	150.089.508	2,5	159.544.080	2,0	169.150.200	1,9
Neoreligionists	5.910.000	0,4	77.762.430	2,1	92.396.355	1,8	97.699.635	1,7	102.356.297	1,7	114.720.210	1,5	118.845.140	1,3
Sihler	2.962.300	0,2	10.617.700	0,3	19.332.080	0,4	21.226.480	0,4	23.258.412	0,4	31.377.860	0,4	37.058.960	0,4
Yahudiler	12.292.210	0,8	14.763.420	0,4	13.188.955	0,3	13.860.350	0,2	14.434.039	0,2	16.053.350	0,2	16.694.500	0,2
Askenazi Yahudileri	11.278.810	0,7	12.620.920	0,3	10.124.855	0,2	10.654.105	0,2	11.079.939	0,2	12.321.550	0,2	12.811.700	0,1
Oriental Yahudiler	700.000	0,0	1.520.000	0,0	2.172.000	0,0	2.273.000	0,0	2.378.000	0,0	2.645.000	0,0	2.750.000	0,0
Sefardinler	300.000	0,0	607.000	0,0	870.000	0,0	910.000	0,0	952.000	0,0	1.060.000	0,0	1.105.000	0,0
Karailer	13.400	0,0	15.500	0,0	22.100	0,0	23.100	0,0	24.100	0,0	26.800	0,0	27.800	0,0
Samirler	500	0,0	500	0,0	500	0,0	500	0,0	500	0,0	500	0,0	500	0,0
Spiritualistler	269.040	0,0	4.602.780	0,1	10.154.665	0,2	11.142.555	0,2	12.333.735	0,2	16.211.780	0,2	20.709.300	0,2
Afro-Amerikan Spir.	112.440	0,0	420.260	0,0	875.000	0,0	971.555	0,0	1.071.735	0,0	1.609.190	0,0	2.116.020	0,0
Afro-Brezilya	97.000	0,0	1.320.000	0,0	3.700.000	0,1	4.051.000	0,1	4.576.844	0,1	6.100.000	0,1	8.000.000	0,1
Kültüristleri	40.000	0,0	1.220.000	0,0	2.920.000	0,1	3.321.000	0,1	3.750.000	0,1	5.100.000	0,1	7.000.000	0,1
High Spiritualistleri	100	0,0	10.500	0,0	77.600	0,0	92.600	0,0	107.397	0,0	183.800	0,0	256.100	0,0
Afro-Caribbean Mens.	9.535	0,0	2.657.349	0,1	5.671.687	0,1	6.273.880	0,1	7.106.420	0,1	12.062.150	0,2	18.000.900	0,2
Bahailer	640.050	0,0	4.759.200	0,1	5.855.540	0,1	6.075.720	0,1	6.298.597	0,1	6.817.950	0,1	6.952.900	0,1
Konfüyanistler	1.323.280	0,1	2.617.810	0,1	3.868.470	0,1	3.894.120	0,1	4.217.979	0,1	6.115.650	0,1	6.732.770	0,1
Jayniler	6.720.000	0,4	4.175.000	0,1	3.081.790	0,1	2.838.540	0,1	2.761.845	0,0	2.122.950	0,0	1.655.400	0,0
Şintoistler	375.000	0,0	1.734.000	0,0	2.402.090	0,0	2.551.850	0,0	2.654.514	0,0	3.066.300	0,0	3.272.200	0,0
Taoistler	108.490	0,0	121.890	0,0	1.959.260	0,0	2.265.800	0,0	2.543.950	0,0	4.439.930	0,1	6.964.700	0,1
Zerdüştiler	49.115	0,0	784.100	0,0	963.571	0,0	1.017.550	0,0	1.067.496	0,0	1.500.430	0,0	1.937.820	0,0
Diğer Din Mensupları	29.900	0,0	102.000	0,0	180.000	0,0	202.000	0,0	226.000	0,0	371.000	0,0	483.000	0,0
Yezidiler	8.000	0,0	23.000	0,0	31.600	0,0	35.000	0,0	38.977	0,0	58.000	0,0	76.000	0,0
Mandenler														
DÜNYA NÜFUSU	1.619.625.741		3.696.148.141		5.266.442.000		5.666.360.200		6.055.049.000		7.823.703.000		8.909.095.000	

Tablo 10: 1900–2050 yılları arasında dünyadaki diğer din mensupları

tır. Misyonerlik faaliyetlerine yönelik ülkemizde gerekli önlemler alınmaya ve bu anlamda halkımız bilinçlendirilmeye çalışılsa da bu çabalar yeterli olmamış, Hıristiyan misyonerler evlerimize kadar yaklaşmıştır. Zaten Müslüman ülkelerde takip edilen stratejilerden biri budur; yani bizim gibi giyinip, yiyip içip yanımıza yaklaşmak ve faaliyetlerde bulunmak.

İstatistiklere göre Türkiye, Müslümanların çoğunlukta bulunduğu ülkeler göz önüne alındığında 5. sırada yer almaktadır. Verilen istatistiklere göre Türkiye'nin % 97,30'u Müslüman'dır. Dünyadaki mensupları göz önüne alındığında ülkeler ve dinler tasnifinde de % 73,88'i yani yaklaşık 810 milyonu Hindu olan Hindistan'ın ilk sırada yer aldığı tabloda da Türkiye 70 milyona yaklaşan Müslüman sayısı ile 15. sırada yer almaktadır. 2005 yılı için yapılan tahminlerde bu rakamın 86 milyonu bulacağı tahmin edilmektedir.

Müslümanların dışında Türkiye'de yaşayan diğer din mensuplarıyla ilgili ortaya konulan istatistikler ise şöyledir:

Ateistler % 0,09 (64.872), Bahaîler % 0,03 (21.597), Budistler % 0,06 (42.123), Roma Katolikleri % 0,04 (31.595), Protestanlar % 0,04 (29.618), Ortodokslar % 0,20 (147.080), Anglikanlar % 0,00 (1.800), Yahudiler % 0,03 (23.772), diğer dini inanç mensuplarının sayısı ise % 0,18'dir. Yüzdeler açısından rakamlar önemsiz gibi görülse de sayısal anlamda bu rakamlar --özellikle de Ateist ve Budistlerle ilgili olanlar-- oldukça yüksektir. Doğrusu bu istatistiklerin nasıl yapıldığı ve ne kadar gerçekçi olduğu tartışma konusudur.

Diğer Dinler

Yapılan istatistiklere göre 1900 yılında dünya nüfusunun % 34,5'nin Hıristiyan, % 12,3'nün de Müslüman olduğunu ve bu iki din mensubunun 1,6 milyar olan dünya nüfusunun yaklaşık 750 milyonunu teşkil ettiğini daha önce ifade etmiştik. Geri kalan % 53,2'lik bölümü de diğer dinler ve akımlar oluşturmaktadır. Tabloya göre 1900 yılı

ında Hıristiyanlıktan sonra ikinci sırayı % 23,5'lik oranıyla Çin halk dini alırken, Hinduizm % 12,5 ile üçüncü, İslam ise mensubu bakımından % 12,3 ile dördüncü sırada yer almaktaydı. Bu dönemde yine dünya nüfusunun % 7,8'ini Budistler, % 0,8'ini de Yahudiler teşkil etmekteydi. Hiçbir dine inanmayanların sayısı yaklaşık 3 milyon yani % 0,2 idi. 2000 yılı istatistikleri incelendiğinde Hinduların oranının bir puanlık artışla % 13,4'e yükseldiği, diğer dinlerin mensuplarının sayısında ise büyük azalmaların olduğu görülmektedir. Çin halk dini mensuplarının dünya nüfusuna göre oranı % 23,5'ten % 6,4'e neredeyse dört kat gerilemiştir. Budistlerin oranı % 7,8'den % 5,9'a²⁵, Yahudilerin oranı da % 0,2'ye (14,5 milyon) düşmüştür. Yüzyılın başlarında % 0,2 olan hiçbir dine mensup olmayan insanların sayısının dünya nüfusunun % 12,7'sine, ateistlerin sayısının da 2,5 kat artarak toplam nüfusun % 2,5'ine ulaşması 2000 yılı istatistiklerinde dikkat çeken hususların başında gelmektedir.

2050 yılı için yapılan tahminlere göre Hindular ile Yahudilerin oranının aynı seviyelerde kalacağı düşünülmektedir. Budistler, 20. yüzyılda artış gösteren Ateistler ve hiçbir dine inanmayan insanlar ile sürekli bir düşüş içerisinde olan Çin halk dini mensuplarında ise dünya nüfusuna oranla bir iki puanlık azalmaların olacağı varsayılmaktadır. Bu varsayımlara göre 2050 yılında yaklaşık 8,9 milyar olması beklenen dünya nüfusunun % 13,2'sini Hindular, % 4,8'ini Budistler, % 0,2'sini Yahudiler, % 5,1'ini Çin halk dini mensupları, % 10'unu hiçbir dine inanmayan insanlar, % 1,9'unu Ateistler, % 3,4'ünü Animizm gibi etnik kökene dayalı din mensupları oluşturacaktır. Şintoizm, Konfüçyanizm, Taoizm, Sihizm ve Zerdüştlük gibi milli dinler ile ortaya yeni çıkan dini akım mensupları ise çok düşük oranlar işgal edecektir. 2000 yılı itibariyle Hindu, Budist, Yahudi, Çin halk dini mensubu ve Ateistler ile hiçbir Dine mensup olmayan insanların en yoğun olduğu ülkeler şöyledir:

²⁵ Sayısal anlamda yaklaşık 127 milyondan 360 milyona bir yükseliş olmasına rağmen dünya nüfusuyla mukayese edildiğinde oran olarak bir düşüş söz konusudur.

Ülke	Hinduların Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
Hindistan	755.135.000	1.029.991.145
Nepal	18.354.000	25.284.463
Bangladeş	15.995.000	131.269.860
Endonezya	7.259.000	238.452.952
Sri Lanka	2.124.000	19.408.635
Pakistan	1.868.000	144.616.639
Malezya	1.630.000	22.229.040
ABD	1.032.000	290.342.554
Güney Afrika	959.000	42.718.530
Myanmar	893.000	42.238.224

Tablo 11: 2000 yılında Hindu'ların en yoğun olduğu ülkeler

Ülke	Budistlerin Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
Çin	105.829.000	1.273.111.290
Japonya	69.931.000	126.771.662
Tayland	52.383.000	61.797.751
Vietnam	39.534.000	79.939.014
Myanbar	33.145.000	42.238.224
Sri Lanka	12.879.000	19.408.635
Kamboçya	9.462.000	12.491.501
Hindistan	7.249.000	1.029.991.145
Güney Kore	7.174.000	47.904.370
Tayvan	4.686.000	22.370.461

Tablo 12: 2000 yılında Budist'lerin en yoğun olduğu ülkeler

Ülke	Çin H. Dini Mens. Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
Çin	359.618.000	1.273.111.290
Tayvan	11.356.000	22.370.461
Malezya	5.364.000	22.229.040
Endonezya	3.039.000	228.437.870
Singapur	1.521.000	4.300.419
Vietnam	798.000	79.939.014
Kanada	775.000	31.592.805
Tayland	530.000	61.797.751
Kamboçya	524.000	12.491.501
Japonya	149.000	126.771.662

Tablo 13: 2000 yılında Çin Halk Dini mensuplarının en yoğun olduğu ülkeler

Ülke	Yahudilerin Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
ABD	5.621.000	290.342.554
İsrail	3.951.000	5.938.093
Rusya	951.000	143.420.309
Fransa	591.000	60.180.529
Arjantin	490.000	37.384.816
Kanada	403.000	31.592.805
Brezilya	357.000	172.600.000
İngiltere	302.000	59.647.790
Filistin	273.000	3,815,250
Ukrayna	220.000	47.732.079

Tablo 14: 2000 yılında Yahudilerin en yoğun olduğu ülkeler

Ülke	Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
Çin	532.568.000	1.273.111.290
Rusya	40.410.000	143.420.309
ABD	25.951.000	290.342.554
Almanya	14.131.000	82.398.326
Kuzey Kore	13.361.000	21.968.228
Japonya	12.906.000	126.771.662
Hindistan	12.849.000	1.029.991.145
Vietnam	10.809.000	79.939.014
Fransa	9.229.000	60.180.529
İtalya	2.535.000	57.679.825

Tablo 15: 2000 yılında hiçbir Dine mensup olmayan insanların en yoğun olduğu ülkeler

Ülke	Sayısı	Ülkenin Genel Nüfusu
Çin	102.238.000	1.273.111.290
Rusya	7.634.000	143.420.309
Vietnam	5.603.000	79.939.014
Kuzey Kore	3.745.000	21.968.228
Japonya	3.642.000	126.771.662
Fransa	2.381.000	60.180.529
Ukrayna	2.012.000	47.732.079
İtalya	1.965.000	57.679.825
Almanya	1.793.000	82.398.326
Kazakistan	1.771.000	15.143.704

Tablo 16: 2000 yılında Ateist insanların en yoğun olduğu ülkeler

Sonuç

Faaliyetlerinin temel amacını Müjde'yi tüm dünyaya duyurmak olarak açıklayan Hıristiyan misyonerler, bu amaçlarını gerçekleştirmek için çalışmakta, olağanüstü çaba sarf etmekte ve dinlerini dünyaya hâkim kılmayı amaçlamaktadırlar. Ancak makalede örnek olarak sunduğumuz ve bizzat kendilerinin hazırladığı istatistiklerde de görüldüğü üzere müjdenin duyurulması, muhatabı kazanmak için yeterli olmamaktadır. İnsanların Hıristiyanlıktan bir şekilde haberdar olmaları, İncil'den pasajlar okumaları ya da İsa Mesih'in hayatını anlatan filmler izlemeleri Hıristiyan imanını benimselelerinde etkili olmamakla birlikte yine de insanların zihninde Hıristiyan mesajına aşinalık anlamında bir altyapı oluşturmaktadır. Kuşkusuz insanların din değiştirmelerini etkileyen psikolojik, sosyal ve siyasal sebepler vardır. Bu yüzden de din değiştirme salt farklı bir din hakkında edinilen malumat sonrasında gelişmez. Bunun farkında olan misyonerler kitap, film vb şeyleri insanların ilgisini çekecek konuşmak için bir fırsat oluşturma amacına matuf olarak düşünmektedirler.

Bütün dünyayı evangelize etmek için misyonerler, maddi ve manevi bütün imkânlarını seferber ederek, 1. yüzyılda Pavlus'la başlayan karşıdakini kazanmak için her yolu mubah sayan bir anlayışla²⁶ misyonerlik faaliyetlerinde bulunmaktadır. Yüzyılın en büyük felaketi olarak gösterilen ve Asya ülkelerinden birçoğunu vuran Tsunamiden sonra bölgede Hıristiyan misyonerlerin faaliyet gösterdiği ifade edilmektedir. Bu durum yukarıda ifade ettiğimiz

²⁶ Korintlilere yazdığı birinci mektubundaki (9:20:23) şu ifadeleri Pavlus'un bu anlayışını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. "Ben özgürüm, kimsenin kölesi değilim. Ama daha çok kişi kazanayım diye herkesin kölesi oldum. Yahudileri kazanmak için Yahudilere Yahudi gibi davrandım. Kendim kutsal yasanın denetimi altında olmadığım halde yasa altında olanları kazanma için onlara yasa altındaymışım gibi davrandım. Tanrının yasasına sahip olmayan biri değilim, Mesih'in yasası altındayım. Buna karşın yasaya sahip olmayanları kazanmak için yasaya sahip değilmişim gibi davrandım. Güçsüzleri kazanmak için onlarla güçsüz oldum. Ne yapıp bazılarını kurtarmak için herkesle her şey oldum. Bunların hepsini Müjde'de yapım olsun diye, Müjde uğruna yapıyorum."

anlayışın günümüzde de devam ettirildiğini yansıtması açısından önem arz etmektedir. 20. yüzyılda artık maddi açıdan tatmin olmayan Batı'nın özellikle İslam'a ve Budizm'e yöneldiği bilinen bir gerçektir. Bu yüzden özellikle Müslüman ülkelerde misyoner faaliyetlere son yüzyılda büyük hız verilmiştir.

Anket, istatistik ya da fizibilite çalışmaları doğrudan faaliyetleri artıracak ya da onlara ivme kazandıracak şeyler değildir. Ancak bilmediği yabancı olduğu bir ülkede faaliyet gösteren bir misyonere bunlar kılavuzluk yapacaktır. Örneğin "*Operation World, 21st Century Edition*" adlı çalışmada hemen hemen dünyanın bütün ülkeleri hakkında muhtelif bilgiler verilir. Bir ülkede faaliyet gösterecek bir misyonere ülkenin etnik yapısı, siyasal durumu, polis vb baskılar, ülkedeki yayın organları, bunların siyasal eğilimleri, ülkedeki Hıristiyanların durumu, misyon faaliyetlerinin ne zaman başladığı, nelerin yapıldığı ve ne tür gelişmeler kaydedildiği, misyonun başarısını engelleyen yerel faktörler (örneğin Türkiye için yakın aile ilişkileri, güçlü geleneksel yapı vb gösteriliyor) temasta olunması gereken kişi ve kuruluşlar hakkında bilgiler verilir. Belki bizim için sıradan olabilecek olan bu tarz bilgilerin bir misyoner almanığında yer alması ne derece organize ve dikkatli çalıştıklarını gösterir. Bir üst basamağa sıçramak için buldukları basamaktaki hatalarını ve sevaplarını kayda geçiriyorlar. Kendileri başaramasa da bir sonraki gelen kuşak bayrağı onların bıraktığı yerden devralıyor sıfırdan başlamıyor.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki, anlaşıldığı kadarıyla günümüzdeki misyonerlerin en büyük hedefi İslam dünyasını Hıristiyanlaştırmak. İslam coğrafyası içerisinde Türkiye'nin onlar için ayrı bir önemi var ve bu yüzden bütün güçleriyle bu topraklara yükleniyorlar. Ancak yine kendi verilerinin de gösterdiği gibi bu topraklarda kayda değer bir başarı elde edemediler. Lakin tarihsel olarak başarısız oldukları düşüncesiyle avunmamamız ve başarılı olmamaları için en azından onların yarısı kadar çalışmamız gerekmektedir.

World Religions and their Believers in the 20 and 21st Century from Missionary Perspective

Citation/©: Batuk, Cengiz & Turan, Süleyman (2005-6). World Religions and Their Members in the 20 and 21st Century from Missionary Perspective, *Milel ve Nihal*, 3 (1-2), 137-160.

Abstract: As is well know those religions which have argued that they have a universal message ask their adherents to proclaim this message to the others. However, while followers of some of universal religions only witnessing their faith to the others, the others namely Christians not only witnessing their faith but also try to gain the others by using every means under the name of missionary activities. After St. Paul who has been accepted as the founder of mission, the missionary activities of Christianity have been carried on by increasing. In doing so these missionary activities has been systematized and in the course of time it became a special theology. However, research organizations constitute the most important aspect of these systematic activities. In this article, we try to illustrate the situations of world religions and their members in the 20 and 21st century by taking into consideration varied statistics, which have been prepared by different mission organizations in order to help their members during his missionary activities.

Key Words: Mission, World Religions, Christianity, Missionary Activites, Statistical Missionar Tables.
